

آیین نامه اجرایی قانون مدیریت پسماندها

ماده ۱ علاوه بر عبارات و اصطلاحات مندرج در ماده (۲) قانون مدیریت پسماندها - مصوب ۱۳۸۳ عبارات و اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط بکار می رود .

- ۱- **قانون:** مدیریت پسماندها - مصوب ۱۳۸۳
 - ۲- **جداسازی:** جداکردن زباله ها از یکدیگر
 - ۳- **بازیافت:** فرایندتبدیل پسماند به موادی انرژی قابل استفاده مجدد
 - ۴- **کارگروه ملی:** کارگروه ملی مدیریت پسماندها
 - ۵- **صندوق:** صندوق ملی محیط زیست(موضوع بند ب ماده ۶۸ قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران_مصوب ۱۳۸۳)
 - ۶- **موسسه استاندارد:** موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران
 - ۷- جزء ویژه ایجاد شده توسط اشخاصی که عمدتاً تولید کننده پسماند عادی هستند.
 - ۸- **سازمان:** سازمان حفاظت محیط زیست
- ماده ۲** برای دستیابی به هماهنگی بین دستگاه های مذکور در قانون کار گروه ملی با ترکیب زیرتشکیل میشود:
- ۱- رئیس سازمان حفاظت محیط زیست (رئیس کار گروه)
 - ۲- معاون وزارت کشور (رئیس سازمان شهرداری ها و دهیاری های کشور)
 - ۳- معاون وزارت و بهداشت درمان و آموزش پزشکی
 - ۴- معاون وزارت صنایع و معادن
 - ۵- معاون وزارت نفت
 - ۶- معاون وزارت نیرو
 - ۷- معاون وزارت جهاد کشاورزی
 - ۸- معاون موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران
 - ۹- معاون سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران
 - ۱۰- معاون سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور
 - ۱۱- معاون شهرداری تهران
 - ۱۲- معاونان سایر دستگاه ها حسب مورد

تبصره کارگروه استانی جهت هماهنگی در سطح استان باترکیب مدیران دستگاههای مذکور در استان به مسئولیت معاون امور عمرانی استانداری و دبیری مدیرکل دفتر شهری و روستایی استانداری تشکیل می گردد. کارگروه مذکور میتواند در صورت لزوم کارگروه های شهرستانی را باترکیب مشابه به مسئولیت معاون فرماندار در سطح شهرستانها تشکیل دهد

ماده ۲ وظایف کارگروه ملی با رعایت قانون به شرح زیر میباشد:

۱- تدوین تنظیم و بازنگری جداول فهرست پسماندهای موضوع تبصره ۲ ماده ۲ قانون برای تصویب در شورای عالی حفاظت محیط زیست . دستگاه ها باید فهرست پسماندهای ویژه مورد نظر خود را به کارگروه ملی اعلام نمایند و دستگاه های پیشنهاد دهنده در هنگام بررسی موارد پیشنهادی خود با حق رای در کارگروه حضور میابند

۲- ایجاد هماهنگی بین دستگاه ها برای پیشنهاد استانداری های مقرر در قانون به موسسه استاندارد

۳- ایجاد هماهنگی بین دستگاههای مجری قانون در اجرای امور فرهنگی آموزشی و اطلاع رسانی

۴- پیشنهاد اصلاح فهرست موضوع ماده ۱۲ آیین نامه ناظر بر اخذ هزینه های بازیافت از تولید کنندگان و وارد کنندگان

۵- پیشنهاد برای گسترش استفاده از مواد اولیه بازیافتی

۶- پیشنهاد ضوابط و دستورالعملهای مربوط به:

الف- دفع پردازش و بازیافت پسماندها

ب- حدود تشخیص پسماندهای ویژه

پ - شیوه های تولید و مصرف به نحوی که پسماند کمتری ایجاد شود

ت- چگونگی واگذاری مدیریت اجرایی پسماند ها به اشخاص حقیقی و حقوقی متقاضی سرمایه گذاری در امور مدیریت پسماندها

۷- آرایه سایر پیشنهادهای مرتبط با مدیریت پسماندها

ماده ۲ مدیریت های اجرایی پسماندهای عادی باید طرح جامع و تفصیلی مدیریت پسماند را به گونه های تهیه کنند که در مراکز استانها و همچنین شهرهای با جمعیت بیش از یک میلیون نفر تا پایان سال ۱۳۹۰ و در سایر شهرها و روستاها تا پایان سال ۱۳۹۲ همه پسماندهای عادی را به صورت تفکیک شده جمع آوری نمایند

تبصره ۱ طرح جامع یاد شده در کار گروه تبصره ماده ۲ این آیین نامه و طرح تفصیلی آن در شورای اسلامی مربوط تصویب میشود

تبصره ۲ جزء ویژه پسماندهای عادی و کشاورزی پسماندهای عادی محسوب نشده اما مدیریت اجرایی آن به عهده مدیریت اجرایی پسماند عادی میباشد که در برنامه راهبردی مدیریت پسماند عادی اجزای آن پیش بینی خواهد شد

تبصره ۲ اعتبارات مورد نیاز برای آموزش و اطلاع رسانی پسماندها توسط وزارت کشور (سازمان شهرداریها و دهیاری های کشور) تأمین خواهد شد

ماده ۵- وزارت کشور باید با هماهنگی سازمان شیوه نامه های اجرایی مدیریت پسماندهای عادی و کشاورزی و پسماند ویژه تبدیل شده به پسماند عادی از قبیل تولید ذخیره سازی جمع آوری جداسازی حمل و نقل بازیافت پردازش و دفع را با رعایت ماده ۱۱ قانون شش ماه پس از ابلاغ این آیین نامه تهیه و به مورد اجرا گذارد

تبصره : شیوه نامه های موضوع این ماده پس از تهیه و انتشار در روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران به منزله اعلام بوده و لازم الاجرا میباشد

ماده ۶ وزارت کشور موظف است:

- ۱- ضوابط مقررات و دستور العملهاي قانوني را به مدیریت اجرای پسماند عادي وشوراهاي اسلامي ابلاغ نمایند.
- ۲- بانک اطلاعاتي مدیریت پسماندهاي عادي و کشاورزي را تهیه و برای تکمیل بانک اطلاعاتي جامع پسماندها به سازمان ارائه نمایند.
- ۳- محل دفع پسماندها هاي عادي را بر اساس ضوابط زیست محیطي و با هماهنگي سازمان وزارت جهاد کشاورزي تعیین نماید.
- ۴- شیوه نامه انعقاد قرارداد و ارجاع عملیات مدیریت پسماند به اشخاص حقیقي و حقوقی ذي صلاح را تعیین نماید.
- ۵- شیوه نامه اجرائي سازماندهي اشخاص حقیقي که قبل از تصویب قانون و آیین نامه در عملیات مدیریت پسماند عادي فعالیت داشته اند را تهیه نماید.
- ۶- با وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی در تهیه شیوه نامه موضوع ماده ۵ قانون همکاری نماید.
- ۷- محلهاي دفع تعیین شده پسماندها در صورت لزوم ، با اجرای مفاد قانون نحوه خرید و تملك در اختیار مدیریتها اجرائي پسماندها قرار گرفته تا طبق ضوابط و مقررات مربوط بهره برداري گردد.
- ۸- تولیدکنندگان پسماند عادي و اشخاص حقیقي و حقوقی مسئول مراکز و مجتمع هايي که پسماند عادي تولید مي کنند ، از قبیل ساکنین منازل ، مدیران و متصدیان مجتمع ها و شهرکها ، اردوگاهها ، سربازخانه ها، واحدها و مجتمع هاي تجاري خدماتي ، آموزشی ، تفریحی و تفرجگاهی در قبال مدیریت اجرائي پسماند عادي پاسخگو بوده و ملزم به رعایت مقررات و شیوه نامه هاي آیین نامه مي باشند.
- ۹- کلیه اشخاص حقیقي و حقوقی که مبادرت به عملیات ساختماني و عمراني از هر قبیل در سطح شهر و روستا و بخش نمایند، باید مقررات و شیوه نامه هاي مربوط در خصوص جداسازي ، ذخیره و انتقال نخاله هاي ساختماني را رعایت نمایند.
- ۱۰- بخشداريها باید بر اساس شیوه نامه هاي ارسالي از طرف وزارت کشور نسبت به جمع آوري ، حمل و دفع پسماندهاي عادي بین راهي از قبیل پسماندهاي رستورانها ، پمپ بنزین ها و سایر تأسیسات اطراف راهها و حریم راهها اقدام نمایند.
- تبصره - راهداريها باید در مدیریت پسماندهاي حریم جاده ه و اماکن بین راهي با بخشداري ها همکاری نمایند.
- ۱۱- کلیه مراکز تولید کننده پسماندهاي ویژه همچنین تولیدکنندگان جزء ویژه پسماند عادي (خانگی) باید نسبت به جداسازي پسماندهاي ویژه از پسماندهاي عادي در محل تولید اقدام نمایند .
- ۱۲- تولیدکنندگان و وارد کنندگان اقلام مشروح زیر باید پسماند حاصل از کالاهای خود را بازیافت نمایند . در صورت که نتوانند به این امر اقدام نمایند باید برابر نیم ده هزار ارزش کالا با فروش و یا ورود به صندوق پرداخت نمایند . صندوق باید به نسبت بازیافت پسماند حاصل از هر يك از اقلام مزبور ، مبالغ دریافتي را در اختیار واحدهاي بازیافت کنندگان قلم از پسماند قرار دهد. متخلفین به مجازاتهاي تعیین شده در ماده ۱۶ قانون محکوم خواهند شد.

۱- مواد پلیمري از قبیل پلاستیک ، PET ، و لاستیک

۲- کالاهای شیشه اي ، کریستال

۳- اشیای ساخته شده از فلزات ساده و آلیاژي

۴- اشیای ساخته شده از چوب و نئوپان

۵- کالاهای ساخته شده از کاغذ و مقوا

۶- انواع روغنهای روانکار

۷- کالاهایی که حداقل از دو جزء شیشه، فلز، پلیمر، سلولز تشکیل شوند.

۸- لوازم برقی و الکترونیکی

۹- انواع مصالح ساختمانی از نوع کانی های غیر فلزی

تبصره ۱- واحدهای تولیدی که از مواد اولیه بازیافتی استفاده می کنند، به ازای استفاده از این گونه مواد از پرداخت مبلغ تعیین شده معاف خواهند بود.

تبصره ۲- واحدهای تولیدی که محصولات خود را صادر می کنند و یا واردکنندگانی که کالای خود را مرجوع می کنند، به ازای میزان کالای صادر شده و یا مرجوعی، از پرداخت مبلغ تعیین شده معاف خواهند بود.

تبصره ۳- تجدید نظر در اقلام و مبلغ مذکور حسب مورد پس از طرح کار گروهی ملی با پیشنهاد سازمان و تصویب هیئت وزیران خواهد بود.

ماده ۱۳- تولیدکنندگان واردکنندگان و کسانی که مسئولیت بسته بندی مواد و محصولات را که منجر به ایجاد پسماندهای ویژه میگردند (از جمله سموم و کودهای شیمیایی) باید نحوه استفاده نگهداری حمل و نقل و دفع پسماندهای حاصل از مصرف و نیز اشیاء و موارد آلوده شده به آنها را پس از تایید مراجع زیربط بر روی بسته بندی درج نمایند.

ماده ۱۴- وزارت امور اقتصادی و دارایی باید از طریق گمرکات از ورود کالاهایی که بر اساس فهرست اعلام شده از سوی سازمان دارای پسماند ویژه غیر مجاز میباشند جلوگیری نمایند.

ماده ۱۵- سازمان باید نسبت به تدوین فهرست کالاهایی که پس از مصرف پسماند بیشتری پسماند با بازیافت مشکل تر و یا پسماند خطرناک ایجاد میکند اقدام و شیوه نامه نحوه مدیریت آنها را تهیه و حسب مورد به دستگاه ذی ربط اعلام نماید.

ماده ۱۶- موسسه استاندارد باید ظرف یک سال پس از ابلاغ این آیین نامه استانداردهای زیر را تدوین نماید:

۱- استاندارد کاغذ و پلاستیک بازیافتی و موارد مجاز استفاده آنها از جنبه های فنی و بهداشتی .

۲- استانداردهای کود آلی به خصوص کود کمپوست حاصل از پردازش پسماندهای عادی و کشاورزی.

۳- استاندارد تاسیسات و تجهیزات مرتبط با مدیریت پسماندها از جمله دستگاه های زباله سوز و نوع پسماندهای مورد پذیرش از جنبه فنی و بهداشتی.

۴- استاندارد علایم نشان دهنده نوع و جنس پلاستیک ها و نیز پلاستیک های قابل تجزیه در طبیعت.

۵- استاندارد سایر مواردی که حسب مورد از سوی کار گروه ملی پیشنهاد می شود.

ماده ۱۷- واحدهای بازیافت که با ضوابط زیست محیطی سازمان تطابق داشته باشند از حداکثر تسهیلاتی که برای احداث و ادامه فعالیت واحدهای صنعتی در نظر گرفته می شود بر خوردار خواهند بود.

تبصره ۱- در صورت پرداخت هر گونه بارانه یا تعلق نرخ ترجیحی برای حمایت از انواع کود شیمیایی کودهای کمپوست نیز به همان میزان بهره مند خواهند شد.

تبصره ۲- وزارت نیرو باید برق حاصل از بازیافت را بر اساس تصویب نامه شماره ۱۶۸۲۵/ت/۳۳۱۸۸ مورخ ۱۳۸۴/۴/۸ خریداری نماید.

ماده ۱۸- سازمان مدیریت و برنامه ریزی باید با همکاری دستگاه های اجرایی ذیربط در هر مورد نسبت به تشخیص صلاحیت مشاوران و پیمانکاران ذی صلاح حقیقی و حقوقی اقدام نماید.

ماده ۱۹- تولید کنندگان پسماند های ویژه مندرج در جدول شماره (۱) ملزم به کاهش مقدار و یا شدت آلودگی پسماندها مطابق جدول مذکور بوده و باید پسماند تولیدی و ظرفیت فعالیت خود را در فرمهای اظهار نامه ثبت و به سازمان گزارش نمایند. جدول مذکور حسب مورد با پیشنهاد سازمان (کار گروه ملی) و تصویب هیات وزیران قابل تغییر میباشد.

متخلفین از مفاد این ماده به حداکثر مجازات مقرر در ماده ۱۶ قانون محکوم خواهند شد. سازمان باید ظرف شش ماه پس از ابلاغ این آیین نامه نسبت به تهیه فرمهای اظهار نامه مربوط اقدام نماید.